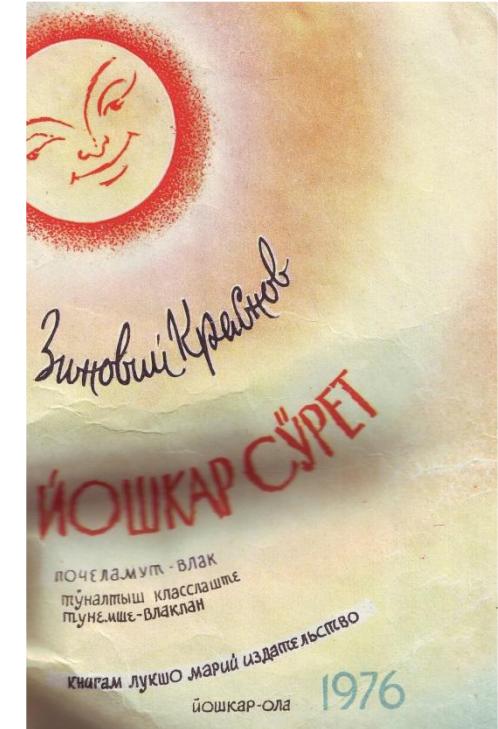

**Зиновий Андреевич
Краснов*

поэт, журналист (1943-1977)

*Йошкар сүрет

***Почеламут-влак**

* « Йошкар сүрет »

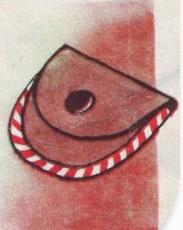
— Киен кодын
Модмаштына книгат.

Иыван тудлан пеш эркын
Да вожыл таушта.
А шекеже чот чевергыш.
Молан?
Те шижыда?

ЧЕВЕРГА ЙЫВАН

«Муам гын мый оксам
Корнеш иктаж-кунам,
Ом ойло нигёлан», —
Шонен кия Йыван.

Лач только тидын годым
Йолташыже Йыгнат.
«Аласыш»:

* « Чеверга Йыван »

ЙҮР ДЕЧ ВАРА

Пыл-влак эртышт—
Йүр чарнен.
Кава эриныш.
Кандалген.

Вүд ший сэмын
Кумдыкеш
Лакыши темын
Иылгыжеш.

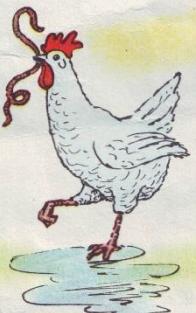
Кадыргалын
Иыл-йыл-йыл,
Корно валине
Кия йыл.

Тарванале,
Пеш нушкеш.
Чыве нале —
Йолт! нелеш.

Кочкыш тамле —
Мом ойлаш!
Вүдат ямде.
— Подылщаш!

Улык — вуйжым,
Күш —vara.
Тудо пуйто
Кутыра:

— Тау лийже,
Йүр, тылат.
Тамлын мыйым
Сийленат.

* « Йүр деч vara »

«КОЛЫЗО»

Мо нерген перо мур?
Кол Мику нерген. Йўра?
Кузерак тудлан кёра
Кодынам мый шужышо...

— Колым кученам, кугум,
Кок шеч ыле кужытшо,—
Тыгерак мылам Мику
Ойлыш ик кастене.—
Адакат эрла эрдене
Кол кучаш каем. Миет?
Товатат, шинчам карет...

...Эртыш йўд.
Тора эрвачын
Шыргыжале порын кече.

Мо кўлешым кидыш налын,
Кумыл нўлтын,
Куаналын,
Пўрт гыч лектын, урем гоч
Мику дек куржам моткоч.

Миен шумым. Йолташем
Мане ёрын:
— Мом ыштем?
Кеч койдаре, керек воштыл,
Йомын йўдым энгирвоштири...
— Мыйын уло,— пелештем.
— Садак кучен ом мошто.
тыланет полшем.

«Кользо»

Кайышна пырля вўд серыш.
— Кызытеш тый колым кучо,—
Пеш ойлем,— а мый гын лучо
Тул олташ йўнан сай верим
Ойырем да туым кондем,
Вўдым ырыкташи шындем.
А вара свека колетым
Пыштена да,
Эх, шўретым
Кочкина тамлен-тамлен,
Икте-весым ончылтен.
Шукто йылмым арален!

Но мутем ыш куандаре
Йолташемым нимыняре.
Мыланем ойжат ыш лек.
Кайыш ёқым вўд воктек.

Иктым-весым, тидым-тудым
Ыштылам, а шўвыл тутыш
Кол шўр верч лектеш аман.
Мом ыштет-ла? Вучыман!

Жап эрта.
Паренте, пурис
Мыйын ямде — чылажат.
Вўдемат шолаш вот пурши.
Лач колна уке, ужат?!

«Могай тушто нуж, ловал?
Кирш эсогъил ок логал»,—
Шонкален шинчем вучен.
Шолын, вўдемат пучен.

Но мыньяр лиеш вучаш?
Каен шкеак ончалашаш.

Каен ончышым...
Ормаш:
Колызем уке улмаш.
Кыткырем:
— Мику-у! Мику-у!
Лач шокта йўксавыш:
— Ку-у-у...

Ынде лие раш мылам:
Кодшо йўдимет молан
«Йомын» тудын энгырвоштыр.
Ынде тудым ман: «Йолташ» —
Моктанаш кертеш улмаш.
...Вучыде, кастене ужым
«Йолташемым». Огеш воштыл.
— Шынденам мый ынде ушым,—
Мане ёрын. А вара:
— Енглан ит ойло. Йёра?

ШКОЛЫШ КОЛТЫМАН

Комбо-влакым эскерем.
Эх, пелен уке керем —
Йолыштем ыле, товат,
Нуным мый чылаштымат.
«Но вет, мо мый ужынам,
Презым веле йолыштат», —
Нунылан сырэн тужам.
Күчым веле йолыштат —
Учым ыштенак ыштат:
Кеч изишлиан корангат,
Нурыш вик каяш вангат.
Йёршинак паша томам.
Ала школыш колтыман?

* «Школыш колтыман»

КӨЖЫН КУГУРАК?

Ончыч луктым изи ракым,
Йолташем деч изиракым.
Ынде луктым кугу ракым,
Йолташем гын — кугуракым.

ШУДО

Коляшудо, түрлемшудо,
Сокырнуж да колявоч..
Уло шудо түрлө, шуко.
Иктым шүрыш пыште, коч.
Весе уло — шерге тудо:
Черлылан моткоч сай эм.
Кумшо теве — тор шүйшудо,
Мый пакчаште сомылем.
Ик шудет — аяр почкалтыш,
Ах, чоя вет, ах, коштан!
Миша тудын деч чакналтыш.
Мом ойла гын аважлан?
Тарай лие йол коваште:
Нуж-оролет чевертен.
А молан?
Ең сад-пакчашке
Миша киярлан пурен.

* «Шудо»

ҮЧӨ

Қава яндарештын, келгемын,
Лум күркүй йөрүшө «явыген».
Чиенүү ең-влак ынде кемым,
Лай шошым моктат куанен.

Лач үчүзб Миша тентече,
Кунам ял ўмбак кас волен,
Ийр ончышт, кыжге пірт шенгечын
Пычкемыш уремыш вашкен.

Пургедын ондалчык вынемым.
(Уш-акылже але пуралы)
Тор койышым шылтымы семын
Левед шынден тудым вара.

Олтеп воштырлам тореш-кутынъ,
Умбачынже — лумым чаткан.
Шонен: чынылалтше пошуудым
Ончаш сай — лиешис «чортан».

«Геройна» шонен мо тыгодым:
Йомеш пурен кайышын жап,
Пашаш лектеш моло деч кодын,
Вола кече гай күмбыжат.

«Геройна» шонен мо тыгодым:
Иктаж-кө ала черлана,
Больнициш как, эмым йодын,
Нимо-оккүллан орлана.

Йёра, моло оғыл эрдене —
Шкеак вынемеш чывылғен.
Пален титаканым, ёрде, ме
Ончен шогышна шылтален.

Ашаже тыге тудо лийын:
Пургедымжым түвүт монден,
Шемечым ужмек, уло вийин
Почешыжиш куржын. Поктен.

Керек мемнан мутым ок колышт,
Керек мұрыжат шолагай,
Айда-лийже кошто кеч школыш,
Но қызыт кия... Тулшол гай.

Шонен ынже пале йокрокым,
Классге тудын дек миена.
Да мөнгылан пұымо урокым
Эре рашемден кодена.

Тыгай мемнан эльшите койыш —
Уке йүштө күмбыллан вер.
Возеш гын иктаж-кө шәм ойтыш,
Полща йолташдан пионер.

Ойлен кертына ончылгочын:
Титакшым умыла Мишана.
Ушна мемнан дек чоным почын —
Тидтан кажнышат ўшана.

* « ўЧӨ »

ТАҢАСЫМАШ

Кечйол чүчкалтыш,
Ший гай олык лап.
Көрж гай вүд чүчталтыш
Йұклана: «Кап-кап!»

А шагатын йўкш
Эреак: «Тик-так!»
Но леваш гыч вүдшо
Танаса мо так?
— Кап-кап.
— Тик-так.
— Кап-кап.
— Тик-так, тик-так.
— Кап-кап...
— Тик-так, тик-так, тик-так!
Лач уке кап-кап.

ЧОЯ ИВИЙ

Лишемеш пайрем.
Могай?
Шонеда чай? Тиде — Май?
Түвүт оғыл.
У ийна.
Рывых, пире лийына.
Кё гын Йұштө күгыза
Пайремлан лиеш — оза?
Чонышт дене пеш сыйлат,
Чонышт дене тавалат.
Чыланат? Уке! Ивий
Мане: «Мый оза ом лий».
Шонеда: ойла арам?
Уке-ла! Лиеш «меран».

А моланже?.. Пеш пала:
Йұштө күгыза лиймек,
Кидыштет керек польек,
Шкаланет налаш гала?

Шкаланет шыпак налат —
«Намысдыме», — манылдат.
Вот молан мемнан Ивий
Йұштө күгыза ок лий.

А «меранлан», товетат,
Кормыж тичак лынг пуат,
Муро дене веселам
Лачак кондо весылан.

Шыргыжеш чоян Ивий:
— Күшто кочкыш — түшто вий.
Лий же тамле йөрвaret —
Мыланем и йёра вет!

* «Танасымаш» «Чоя Ивий»